

Bachelor oppgave

Høyskolen Kristiania

Bachelor Interiør

Emne : BOP 3100

Eksamensnr: 985916

Innleveringsdato: 25.Mai.2016

Connecting
Generations

”Denne bacheloroppgaven er gjennomført som en del av utdannelsen ved Norges Kreative Fagskole. Norges Kreative Fagskole er ikke ansvarlig for oppgavens metoder, resultater, konklusjoner eller anbefalinger.”

Forord

Denne oppgaven er utarbeidet våren 2016 som avsluttende prosjekt i bachelorstudiet interiør, prosjektstyring og bærekraftig design ved Høyskolen Kristiania. Prosessen og utføringen av denne oppgaven har vært krevende, utfordrende, spennende og lærerik.

Jeg vil takke min veileder, Anne Cecilie Hoppstokk for god støtte under prosessen. Takk til Anne Fraugerud Norman, virksomhetsleder ved Gressvik Sykehjem i Fredrikstad. Takk til Stenseth Grimsrud Arkitekter for tegninger og informasjon. Takk til Øivind Tollefsen, daglig leder ved Norsk Aero for god hjelp til print og ferdigstilling. Takk til alle respondenter under undersøkelsesprosessen. Stor takk til medstudenter, spesiell takk til Mira Ansnes Aarøen og Murad Khan.

Sammendrag

En eller flere generasjoner. Generasjonskollektivet skal være et sted der man bor sammen på tvers av generasjonene. Ensomheten mange forbinder med sykehjem skal sprites opp med ”barn i huset”. Målet er at man på tvers av generasjonene skal lære av hverandre, øke den sosiale stimuli og få en bedre livskvalitet.

I dette prosjektet står funksjonalitet sterkt i fokus da alt designes med hensikt rettet mot et bestemt mål.

Innholdsfortegnelse

<u>1.0 Innledning</u>	4
<u>2.0 Mål for prosjektet</u>	5
2.1 Bakgrunn for valg av tema.....	5
2.3 Formålet	7
<u>3.0 Gressvik sykehjem</u>	7
<u>4.0 Målgruppen</u>	8
<u>5.0 Respondenter/ forskningsdesign</u>	9
<u>6.0 Problemområde /løsning</u>	10
<u>7.0 Oppsummering av kjerneteori</u>	14
<u>8.0 Avgrensninger</u>	15
<u>9.0 Kreative metoder</u>	16
9.1 Skisserull.....	16
9.2 Tankekart	16
9.3 Storyboard	17
9.4 Med et annet perspektiv.....	18
<u>10.0 Redegjørelse for faglige valg</u>	19
10.1 Form, farge, materialer og lys.....	19
10.2 Arkitektoniske virkemidler	20
10.3 Universell utforming	21
10.4 Bærekraftighet	22
<u>11.0 Konklusjon</u>	23
<u>12.0 Litteraturliste</u>	24
<u>Vedlegg 1- Skisserull</u>	
<u>Vedlegg 2 - DLW</u>	
<u>Vedlegg - Rapport</u>	

1.0 Innledning

Et sykehjem forbindes for mange som noe negativt eller trist. Mange er ikke i stand til å gjøre daglige gjøremål, som for eksempel å stelle seg selv. Dette kan både ha med alderdom og sykdom å gjøre. Mediene skriver ofte om bosituasjonen til eldre og om hvor dårlig mange blir behandlet. Samtidig er bosituasjonen for mange studenter, av egen erfaring, økonomisk vanskelig og også for de noen ganger ensom.

I min bachelor oppgave vil jeg legge frem et forslag som ikke er prøvd ut tidligere i Norge, nemlig et generasjonskollektiv. Ti studenter skal få muligheten til å bo i en egen del av en etasje i et sykehjem. Mot å bruke tid på de eldre skal leien for å bo i generasjonskollektivet være billigere enn andre leiligheter og studentboliger. Som interiørarkitekt er det nødvendig å hele tiden kommunisere med kunden, eller i dette tilfellet brukeren for å avdekke deres behov. Gjennom hele prosessen i dette prosjektet har brukeren og deres ønsker og behov stått i fokus. Jeg har benyttet meg av research gjennom internett, artikler, intervjuer og observasjon.

Bygget jeg benytter meg av er et sykehjem i Fredrikstad. Gressvik sykehjem ble reist i 2008 og er i forholdsvis god stand. Bygget befinner seg på en bakketopp med god utsikt til andre siden av Fredrikstad sentrum i forhold til elven.

Det skal nevnes at Gressvik sykehjem er benyttet i denne bachelor oppgaven kun for sin beliggenhet i henhold til utsikt, avstand til Fredrikstad sentrum og reiserute til og fra høgskolen i Østfold. Sykehjemmet har ikke fått inn klager i form av kost- og eller omsorgssvikt.

2.0 Mål for prosjektet

2.1 Bakgrunn for valg av tema

Første tanke var studenter i studentboliger, øke deres trivsel og minske deres økonomiske situasjon, videre førte prosessen over til å skape et sted for flere generasjoner. Som ny student kjenner man gjerne på følelsen av å være alene i en ny by. Tanken gikk også over på hvordan livet går fra ung til voksen, for å så bli gammel. En venn fortalte meg at hennes bestemor ofte ringer for å fortelle om hennes dag. Hun forteller om hva naboen har drevet med i det siste. Hun ringer egentlig bare for å ha noen å snakke med, hennes sosiale nettverk er lite, nesten ikke til stedet.

”Ensomhet er en opplevelse av å savne nær og god kontakt med andre” (Thoresen og Nicholaisen 2014). Det som Thoresen og Nicholaisen nevner er viktig å legge fokus på. Ensomhet handler ikke bare om de eldre som ikke har like stort nettverk lengre, men like mye de yngre som muligens nettopp har flyttet hjemmefra. Borte fra mor og far, kanskje for første gang. Det er like viktig for de yngre, som de eldre å opprettholde og danne seg et nytt nettverk. Det å savne nær kontakt med andre kommer ikke av alder, men av savn.

Ved research om bedre trivsel kom jeg over en artikkel TV2 har publisert for omtrent et år siden. Der snakker de om et generasjonssamarbeid på et sykehjem i den Nederlandske byen Denver. De tilbyr tak over hodet til studenter, i bytte mot noen timer av deres uke til de eldre. Små leiligheter rett ved sykehjemmet gjør det lett for studentene å tilbringe tid rundt sine nye venner. (Klanderud, 2015)

Separering av generasjoner i Norge er for eksempel i form av barnehager, studentsamfunn og sykehjem. En artikkel fra Long Island, USA får frem dette med mangelen på en felles arena for generasjoner. Vi har et eldre hjem eller en barnehage, generasjonene med størst skille blir isolert fra hverandre. De eldre blir isolert fra utviklingen (Bleiberg, Arfin 2008)

Generasjonssamarbeidet Arfin Bleiberg skriver om i artikkelen oppsummerer ønsket jeg har om å skape et sted for flere generasjoner. Ved å tilby studenter å bidra for samfunnet med å hjelpe de eldre, kan vi gi de et sted å bo for en billigere penge. Studentenes økonomiske situasjon vil bedres og de eldre vil sosialiseres på en nyskapende og inspirerende måte. Som interiørarkitekt ble derav mine faglige valg i henhold til prosjekt å koble andres synspunkter og meninger gjennom undersøkelser. Samtidig forske på funksjonelle løsninger tilpasset en plass for flere generasjoner (Vedlegg 3, Rapport).

2.2 Problemstilling

Hvordan utforme en generasjonsbolig med fokus på trivsel blant studenter og eldre?

- Hvordan kan mestringsfølelse bidra til bedre trivsel?
- Hvordan kan yngre og eldre leve sammen i harmoni?
- Kan et samarbeid på tvers av generasjoner føre til økt livsglede?

Fokuset er å øke trivsel. Underspørsmålene er inspirert av teorier og synspunkter i rapporten ”Creating Enviroments for successful Aging”. Her skrives det om nysgjerrigheten og løsningsforslag rundt dette med ensomhet og hvor stor del dette er samfunnsbasert. Ting som skjer i samfunnet rundt oss er viktig, uansett alder. De eldre har hatt en rolle i samfunnet, som nå er endret. Det er her nabolaget spiller en stor rolle. Hvem du omgås med og omringes av. Samtidig trenger de yngre gode retningslinjer og delte erfaringer, samt en følelse av mestring og det å gi tilbake. (Kochera, Staight & Guterbock 2005, 5)

2.3 Formålet

Formålet med prosjektet er å komme med et forslag, så gjennomtenkt at et samarbeid på tvers av generasjonene vil være noe kommunene i Norge tar til etterretning. Ved å utforme en planløsning, som først og fremst er funksjonell for alle generasjoner, skal den også inneholde et tydelig skille og en avgrensning. Dette skal være et sted man ønsker å bo. Ved egen research har jeg samlet viktig informasjon for å lage best mulig løsning på dette. De yngre vil ha folk rundt seg med god livserfaring og de eldre har personer i ”hjemmet”. Bare det å ha noen å lage mat med, lære av og spise sammen med. De eldre får ta del i den teknologiske fremgangen, da de omgås yngre generasjoner. De eldre kan bidra kreativt med sine erfaringer og livsmønstre. Jeg mener at prosjektet mitt kan løse problemer rundt dette med ensomhet, tap av mestringsfølelse og rett og slett gi en bedret aldringsprosess. Prosjektet er nyskapende og en reaksjon på dages eldreboliger. Målet er at dette skal inspirere flere til å tenke på samme måte som meg. Vi må designe møbler og løsninger for alle, ikke kun fokusere på en samfunnsgruppe.

”Ung eller gammel – samarbeid og felleskap på tvers av generasjoner skaper merverdi for alle”. (Livsgledeforeldre)

3.0 Gressvik sykehjem

Gressvik sykehjem ligger i Fredrikstad kommune. Sykehjemmet ligger i en høyde over Seutelva, på motsatt side av Fredrikstad sentrum. Ved naturskjønne omgivelser har det en flott utsikt mot Fjeldberg båthavn, deler av sentrum og Kråkerøy.

Sykehjemmet åpnet i 2008 og er i forholdsvis god stand. De har plass til 63 langtidsbrukere, fordelt på 3 avdelinger. Avdelingene er fordelt i hver sin etasje og er oppkalt etter stedsnavn rundt virksomheten. Etasjene har egne personalrom, kontorer, vaskerom og toaletter.

Det tilbys flere service tilbud på sykehjemmet. Beboerne har blant annet tilgang på frisør, fotpleie og prest.

Gressvik Torg er plassert 900 meter fra sykehjemmet og tilbyr blant annet apotek, matbutikk, diverse klesbutikker, cafe og lignende. Noe som er sentralt for min oppgave er transporten til sentrum. To ganger i timen mellom 06.00 – 16.30 går det en gratis ferge 1km fra hjemmet. Fergen stopper midt i sentrum, en gåtur på fem minutter fører deg rett til høyskolen i

Fredrikstad. Dette er og blir et mer bærekraftig alternativ enn buss og bil. Samtidig er driften av den nye by fergen basert på mer bruk av elektrisk strøm og batteriaggregater (Halvorsen, 2011).

4.0 Målgruppen

Målgruppen er studenter i aldersgruppen 19-25 år. Som ny student, i en ny by er det kanskje første gang man flytter hjemmefra. Forslaget mitt skal passe til alle typer studenter, som har et ønske om å ville hjelpe for å bo billigere. Samtidig vil dette trolig være mest attraktivt for studenter som studere helsefag, som for eksempel sykepleie. Den vedlagte rapporten viser til at sykepleiestudenter er de som viser størst interesse rundt dette temaet. Forslaget mitt handler om å hjelpe de eldre med daglige gjøremål, der ansatte ikke strekker til. I henhold til de eldre vil det være en trygghet om studentene har kjennskap til helseomsorg og hvordan de skal håndtere ulike situasjoner.

Hvis prosjektet hadde vært reelt, kunne et samarbeid med sykepleien og høgskolen i Østfold vært interessant. Kanskje deler av praksisen til studentene kunne foregått i generasjonsboligen?

5.0 Respondenter/ forskningsdesign

Da jeg skulle velge ut respondenter til undersøkelsen min var det viktig for meg å komme tettere inn på brukeren, som i dette tilfellet er studenter og beboerne ved sykehjemmet. Det ble naturlig å velge både studenter, eldre og pårørende som respondenter. Ved å benytte meg av respondenter med forskjellig alder og livssituasjon fikk jeg et bredere perspektiv og et større spekter av meninger og synspunkter.

Forskningsdesignet og metodene brukt i den vedlagte rapporten, er formet ut i fra hvordan jeg som interiørarkitekt hele tiden må tenke på brukeren og deres behov.

For å komme frem til den mest optimale løsningen for begge generasjoner har forskningen min tatt for seg observasjoner, både subjektivt og objektivt i form av befaringer. Intervjuer som dybdeintervju og fokusgrupper med diskusjon har forsterket mine endelige valg.

Med mat som knutepunkt for generasjonene, nevnes samtidig sosialisering i rapporten. Hverdagen vil helst bli fylt med venner og familie, via sosiale sammenkomster. Mine respondenter fikk forsterket mine tanker rundt prosjektet og spisset til både målgruppen og faglige valg videre. (Vedlegg 3, Rapport)

6.0 Problemområde /løsning

Ved innhenting av informasjon og research har jeg kommet frem til en løsning. Gressvik sykehjems andre etasje blir der generasjonsboligen finner sted. Den ene fløyen forblir slik den er i dag og er ment for eldre beboere. I midtsonen har jeg valgt å fjerne store deler av de ansattes areal og åpnet mer opp for et bedre og mer naturlig lys. Midtsonen, som blir fellesarealet for studenter og eldre ha flere områder. Spisesone, oppholdssone og kjøkkensone.

Figur:1

Det som er markert rødt fjernes. Det som er markert grått blir som det er i dag.

Noe som kommer tydelig frem i et av intervjuene er hygiene. Både i henhold til at de eldre har lettere for å bli smittet og er mer utsatt for sykdom, samt at de yngre heller ikke skal bli smittet. En løsning på dette kan være at for eksempel at det jobber en eller flere ansatte, med hjelp fra studenter og eldre – med å lage og tilberede maten. Da vil det også være mulig å hjelpe de eldre med hygiene, som håndvask, samt å se til at alle husker å tilberede maten på en ordentlig måte (Vedlegg 3, Rapport).

De ti studentene får tildelt hvert sitt private rom på i den andre fløyen i andre etasje. Rommene inneholder en standard pakke, med nødvendigheter som seng, skrivepult, kontorstol, oppbevaring i form av klesskap og reoler. Rommet er designet slik at studentene selv har mulighet for å medbringe personlige ting, eller utforme rommet selv med sitt personlige preg. Hvert rom har eget toalett, som er utformet på en måte hvor det vil være mulig å endre etter funksjonelle behov. Planløsningen på baderommene i dag er nemlig funksjonelt utformet i henhold til universell utforming. Det vil si at i dag er det HCWC til hvert av rommene. Jeg valgte å endre dette i plan for å bli kvitt institusjonspreget på toalettene. Som nevnt er det enkelt å endre dette tilbake, i henhold til vanntilførsel og rør.

En stor korridor går gjennom hele sonen, den har en god bredde, noe som gjør den funksjonell for de som tidligere benyttet seg av den. Benyttelsen av korridoren er nå omgjort til en egen sone med sittebåser for lesning, sosialisering, eller bare et pust i bakken. Den bevarer fortsatt sin bredde som gjør det mulig for alle og passere.

Studentene vil få sitt eget fellesområde, som er koblet sammen med korridoren. Koblingen skjer ved at et tekjøkken er plassert midt i korridoren og foran inngangen til fellesområdet. Fellesrommet til studentene er ikke utstyrt med et stort funksjonelt kjøkken, dette er fordi det ønskes at det helst skal benytte fellesrommet for både eldre og studenter.

Studentenes fellesrom er utstyrt med flere datasoner, to sittegrupper og en tribune med lerret og spillmuligheter. Datasonene er til for daglig bruk av studentene, men også for å kunne inkludere de eldre i den teknologiske fremgangen.

Et sykehjem i Denver, Tyskland gir de eldre mulighet for dataopplæring. Beboerne der er svært fornøyde, en av de uttaler ”nå kan jeg sende eposter, gå på internett, se videoer og gå på Facebook”. (Klanderud, 2015)

Tribunen har en utforming som gjør slik at alle kan delta. Den har flere sittemuligheter og kan møtes ved flere vinkler. Rundt og foran tribunen er det rikelig med plass, dette er for eventuelle rullestolbrukere. De skal ha like mye utbytte av lerretet og det sosiale, som de som kan benytte seg av tribunen.

En eller flere ganger i uken kan de eldre komme inn til studentene for dataopplæring eller for å se på film. For å koble de to generasjonene sammen vil det være et naturlig skille, målet er ikke å la de eldre føle seg utdatert, men inkludert.

En artikkel om de samme prinsippene er "homeshare" i Sidney. Nora er 84 år gammel, liker romaner og mikromat. Sammen bor hun med Annabelle på 23år. Annabelle liker kunst bøker og ferskmat, men sammen elsker de Downtown Abbey og suppe (Munro, 2015). Man skal finne felles interesser, noe som er det uansett hvilke generasjon man tilhører.

To sittegrupper er plassert ved de ytterste vinduene. Etter egen erfaring og observasjon jeg gjorde i et studenthjem var en av de største manglene et trivelig sted å sitte i fellesarealene. Dette skal være en sone der man kan gjøre gruppeoppgaver, ha koselige samtaler eller bare nyte utsikten.

Fellesarealet for begge generasjoner består av to eksisterende toaletter, to kontorer for de ansatte, samt en vaskesone. Før man går inn til kjøkkenet er det en påbudt vaskesone, der skal hender vaskes ordentlig av hygienemessige årsaker.

Hovedrommet for begge generasjoner skal for det første være mobilfritt. Etter egen erfaring ved sosiale sammenkomster er telefonen og sosiale medier et alt for stort fokus i 2016. I en statistikk gjennomført av statistisk sentral byrå ser vi at i 2015 brukte vi hele 127 minutter per dag på sosiale medier, og det blir nok ikke så mye bedre med tiden (SSB, 2015). I denne sonen skal ikke noe form for telefon eller omverden være i fokus annet en personlig samtaler og deling av historier.

Hovedrommet består av blant annet et stort kjøkken. Kjøkkenet har rene flater og en estetisk kombinasjon av det gamle trekjøkkenet, samt det moderne hvite. Kjøkkenet har en kjøkkenøy, bestående av en induksjonstopp til matlaging og en nedsenket del. Den nedsenkede delen er for deltakelse, om ikke i form av fysisk deltakelse kan det bare være hyggelig å sitte i nærheten for å observere og skravle.

Etter en intervjurunde med de tre generasjoner er matlaging sentralt for alle (Vedlegg 3, Rapport).

Matlaging hos eldre bosatt ved sykehjem eller hjelp fra hjemmepleien er ikke som den en gang var. Nå er raskest mulig den beste løsningen. Dagbladet publiserte en artikkel der det de eldre fikk servert var vannfortykkelse og rosiner, ikke nok med det, men desserten som er høydepunktet for de fleste var heller ikke til å skryte av (Støbakk, 2016). Løsningen min blir med dette at de eldre kan sitte i fellesarealet, kjenne lukten av bakst eller generell matlaging som kan bringe frem minner. To små hus plasseres på en langvegg rettet mot kjøkkenet. Husenes funksjon handler mye om akustikk og ro, men også det å kunne sitte og observere når man kanskje ikke er i stand til å delta eller bare vil være til stede.

Fire spisebord er satt sammen til to langbord. Dette for å ha muligheten til en annen oppstilling. Ved plassering mot elven blir det rikelig med dagslys, alle vinduer er likevel utstyrt med solavskjerming for å forhindre eventuelt blinding.

Kjøkkenets plassering i rommet gjør at man vil føle seg inkludert, uavhengig av hvor man sitter. Sittemulighetene veksles mellom stoler og benker. Stolene kan lett flyttes for eventuelle rullestolbrukere. For at rullatorer og eventuelle rullestoler ikke skal bli et hinder for passasje har jeg laget en såkalt ”rullatorparkering”. Da er det en fri passasje for de ansatte med mat eller generell trafikk.

7.0 Oppsummering av kjernet teori

Første tanke om det å binde generasjoner sammen fikk meg til å gå tilbake til 5 semester, hvor vi lærte om å designe for eldre. Semesterets pensum har gitt meg en helhetlig forståelse av hvor viktig det er å ikke lage store forskjeller, uansett hvem man skal designe for. I kompendiet "Ageing in place" er det spesielt en artikkel jeg har lært mye av. "A report to the Nation on livable communities: Creating Enviroments for successfull Aging." Her snakker de blant annet om hvordan man bør designe for alle, og ikke en bestemt samfunnsgruppe.

(Kochera, Audrey & Gutenbock, 2005)

Det er og vil alltid være viktig med det estetiske, men om man kan knytte dette opp mot hvordan det kan være funksjonelt for alle, uansett alder eller nedsatt funksjonsevne tror jeg prosjektet denne gangen og fremover i arbeidslivet vil skille seg ut svært positivt.

Design for alle dreier seg også om forskjellige prinsipper ved universell utforming.

Sigmin Asmervik skriver i sin bok om universell utforming i bybildet, samt offentlig- og private bygg. Sammen med SINTEF Byggforsk har denne boken blitt sentral når det gjelder generelle retningslinjer ved utforming av universelle rom.

Når det kommer til bærekraftig design vil det som interiørarkitekt eller designer være viktig å tenke på valg av materialer. Michael Braungart og William McDonough skriver i boken "Cradle to Cradle" om viktigheten av materialvalg og hvordan de forskjellige typene kan gjenvinnes, samt hvordan type levetid de forskjellige materialene har. (Braungart & McDonough, 2009)

Som tidligere nevnt er mye av min inspirasjon hentet fra artikkelen om den Nederlandske byen som har et prosjekt om generasjonsboliger. Her bor de yngre i små hus i nærheten av eldresenteret. Intensjonen deres har vært min inspirasjon. (Klanderud, 2015)

Videre gjorde jeg en del research rundt primærkilden til artikkelen. "Dutch nursing home offers ren-free housing" (Carey, 2015)

Dette prosjektet og artiklene som følger med blir min viktigste kjernet teori, da jeg får en forståelse av hva som fungerer godt og hva som ikke er like optimalt. Dette tar jeg med i min oppgave, for å legge frem best mulig forslag.

8.0 Avgrensninger

I dette prosjektet har jeg ikke tatt hensyn til eventuelle reglement i henhold til Fredrikstad kommune og staten. Prosjektet skal kun være et forslag. Med mangel på kompetanse skal dette først og fremst være en inspirasjon som skal nå ut til de aktuelle.

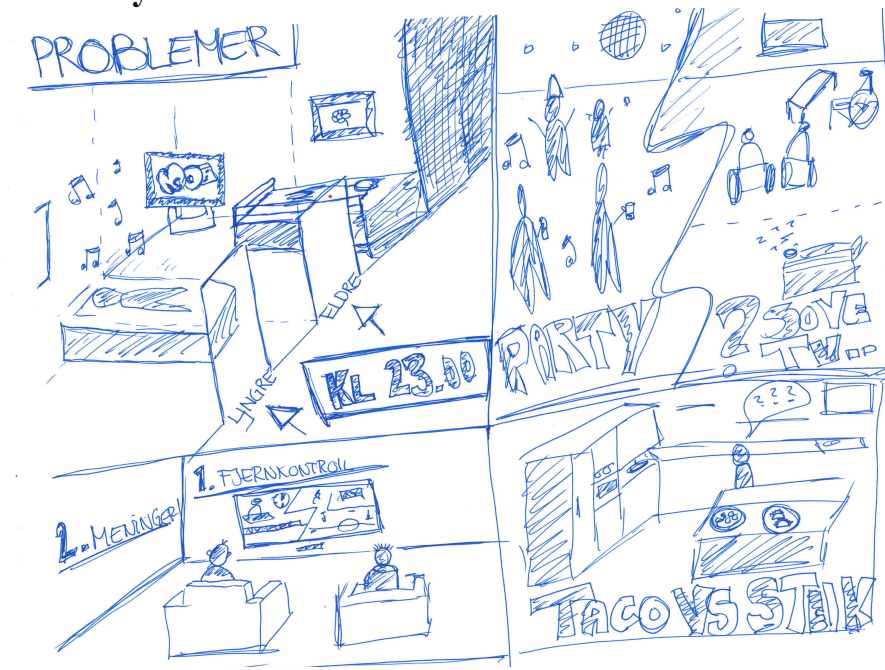
I henhold til bygget vil ikke øvrige etasjer og areal som ikke vises i plantegning eller 3D bilder endres eller tas hensyn til.

like bak, de er mer på nett, ser flere trender, kjøper møbler etter sosiale medier og vil henge med mest mulig. De eldre har sine gamle gjenstander og setter pris på det. Det enkle er som regel det beste, lenestolen skal være komfortabel og ikke nødvendigvis fra det kuleste merket. I mitt prosjekt er det derav viktig å ikke modernisere alt med tenke på hva som skjønnes av alle, hvordan løsningene skal utformes for å ikke virke helt fremmed. Det er viktig å få frem at det selvfølgelig er flere eldre som er spesielt interessert og som sikkert vet mer enn oss, dette er bare en personlig oppfatning med tanke på besteforeldre og egen erfaring.

9.3 Storyboard

(Figur 3)

Mitt storyboard tar for seg de mest normale problemene som kan forekomme med et generasjonsskille. Først ser vi et scenario hvor studenten og den eldre bor vegg i vegg. Her kan det oppstå et problem i forhold til forskjellig døgnrytme. På neste skisse ser vi problemene som kan oppstå rundt fritid. Studentene vil mest sannsynlig ikke bruke lørdagskvelden på å se på TV og spille spill, men dra ut for å sosialisere seg. Det kan også oppstå konflikter i forhold til TV og interesser. Når det kommer til matvaner er det et stort skille når det kommer til globalisering. Taco er en av Norges mest spiste rett, men for de eldre er det kanskje husmannskosten som står i senter. Om vi skal tenke langt frem er nok generasjonen som etter hvert kommer på sykehjem, noe mer verdensvante. Men i dag er trolig skillene store.

Storyboard er en metode hvor man ser på sekvensen av handlinger eller situasjoner rundt en løsning og utvikler ideer ved å endre på den enkelte handlinger eller rekkefølgen (Lerdahl, 2007, 163).

9. 4 Med et annet perspektiv

Med å bruke et annet perspektiv søker man opp problemet gjennom andres øyne (Lerdahl, 2007, 138). Etter egen erfaring av tidligere besøk hos bestemor på et sykehjem og intervju med generasjonen er dette perspektivet jeg sitter igjen med og skal endre ved mitt forslag.

”Jeg er Åsmund. Beboer ved Gressvik sykehjem. Dagen min starter med at jeg blir vekket kl 08.00, stelt og kledd på. Det er noe pinlig å tenke tilbake på alle de damene jeg sjekket på min alder, nå blir jeg vasket av mange forskjellige flere ganger i uken uten å tenke over kjønnen. Alt har blitt en rutine. Jeg er takknemlig for hjelpen, men dette er kjedelig. I stuen, på kjøkkenet og ellers i lokalet sitter vi bare å ser ut i luften. Heldige er vi, for en gang i uken er det hygge, da får vi besøk av barnehager eller lignende. Men ellers er det stille, høydepunktet blir på en måte dagsrevyen. Ikke en gang måltidene er overaskende lenger. Flere med allergier, forskjellige kulturer og lignende gjør at vi får middagen servert ut av en pose. Jeg savner Gudrun, hennes matlaging og lukten i huset. Samt barna, selv om jeg har barnebarn den dag i dag er det ikke helt det samme. De er store, ute å sjekker damer eller menn, på fester, litt mer moderne enn puben jeg dro på som ung tror jeg. Dette er mitt siste stopp, tenker jeg ofte. Hvorfor må det være så kjedelig?”

10.0 Redegjørelse for faglige valg.

10.1 Form, farge, materialer og lys.

Nyansene brukt i oppgaven går fra lys grå til mørkere, nærmest sort. Fargen mest brukt er grønn. Etter tidligere emner har vi lært noe om farger og Goethes oppfatning. Goethe oppfattet grønt som uttrykk for ”sanseglede” som formidler mellom ”skapende fornuft” (gult) og ”reflekterende forstand” (blått) (Holtmark, 2009).

Sanseglede som en formidler mellom skapende fornuft og reflekterende forstand var noe som inspirerte meg til fargevalget ved glede mellom en skapende fornuft (de yngre) og en reflekterende forstand(de eldre).

”I huset finner vi de tingene vi kjenner og som virkelig betyr noe for oss. Vi har hatt dem med utenifra, og lever med dem for de representerer ”vår verden” (Nordberg-Schulz, 1992, 89) Boken mellom jord og himmel får frem blant annet følelsene rundt husets arkitektur, samt det innvendige ved interiørmessige forhold. I min oppgave er det viktig å ikke tenke for mye på design i form av moderne trender og interiør som er fremmed for de eldre, men holde ved det rene og enkle. Ved bruk av enkle farger, blandet med egenkomponerte møbler med en mer moderne vri har jeg blandet inn det jeg mener er et rent moderne preg. ” Et godt hus kan gi oss en intens følelse av mening” (Nordberg-Schulz, 1992, s90)

Kjøkkenet har en blanding mellom det moderne glatte flatene og en kontrast ved det varme treverket. Ellers tar de samme materialene og fargene seg igjen. Treverk, stoff, grønnfargede vegger, grått, hvitt og små elementer som moderniseres. Furu hus, med lysabsorberende materialer skaper en kontrast mot de enkle rene veggene. Treverket er med på få frem et mer lunt uttrykk siden taket og flatene ellers er rene og enkle.

Gulvet tar igjen de grå nyansene ellers brukt. Gulvet kommer fra leverandøren DLW flooring som leverer gulv etter en høy standard, slitesterkt og med god fokus på bærekraft (Vedlegg 2). Ingen dørkarmer eller høyning i gulvet gjør at gulvets enkelhet får naturlige avslutninger.

Ved min belysning har jeg generell belysning, dekorbelysning og naturlig belysning i form av dagslys. Ved å belyse bestemte områder for å skape en stemning har jeg oppnådd en effekt som skiller rommene uten bestemte vegger og direkte avgrensning. Som Christian Nordberg-

Schulz nevner i boken mellom jord og himmel, er grenseflatene ikke bare for å regulere interiørets romstruktur. De er fremfor alt en lysåpning. ”Lyset er utvilsomt den aller viktigste stedskapende faktor, og lyskvaliteten er avgjørende for rommets atmosfære.” (Nordberg-Schulz, 1992, 102). Ved å gjøre belysningen i korridoren om til noe spennende og blikkfangene trekker det folk inn og utvider studentsonen. Om det lar seg gjøre skal alt av lysarmaturer leveres med led-pærer eller rør.

10.2 Arkitektoniske virkemidler

Jeg har tatt hensyn til nåværende vanntilførsel, sjakter og ventilasjoner. Nedsenket himling som er dagens løsning forblir, sjakter frakter vann og plassering av felleskjøkkenet er ved samme sted som vanntilførselen er per dags dato.

Ved rivning av nåværende rom skaper jeg et mer åpent og lyst område i fellesarealet. Det fører blikket direkte til vinduene og den flotte utsikten. Studentsonen som i dag er et fellesrom for de eldre beboerne ved den delen, er nå åpnet for å inkludere gangen. Rommets bredde og arealeffektive struktur blir nå brukt til et te-kjøkken samt sittegrupper.

Soverommene bevarer formen som de har, men har et forslag til en annen møblering og endrer fargeoverflate.

Baderommene er endret i plan som et forslag, dette for å skape et litt mindre institusjonspreg. De er samtidig tilpasset TEK10 kravene til generell brukbarhet (SINTEF Byggforsk: 361.215)

Ved valg av systemhimling har jeg løst et problem som ofte oppstår i større lokaler med glatte flater. Leverandøren jeg har valgt har løsninger som bidrar positivt til å fjerne akustiske stressfaktorer fra innendørsmiljøet. Ved sin høye lysrefleksjon bidrar den samtidig til effektiv bruk av tilgjengelig lys og lysspredning noe som er relevant i sonene brukt i min oppgave (Rockfon).

10.3 Universell utforming

Hele arealet er tilrettelagt etter tilgjengelighet til en viss grad fra før av. Endringer er nå, ingen dørlister, samme gulv derav ingen høydeforskjell samt ingen stressrelaterte farger eller elementer.

Fellesarealet:

Fellesarealet skal være en fellessone for alle generasjoner. Kjøkkenets forslag er som nevnt betjent etter ordninger av de ansatte og studentene. Men for å skape en tilknytning og en mestringsfølelse skal det være mulig å føle seg delaktig, uten å dirkete lage mat.

Rullestolbrukere sette seg ved den nedsenket delen av kjøkken øyen. Rundt spisebordene er møblene variert, noen benker og noen stoler. Disse kan lett flyttes unna for plass til for eksempel rullestolbrukere.

En egen parkeringssone ved spisebordene tilpasses til parkeringsplass for rullatorer. Dette er for å skape litt humor men samtidig få plassert vekk ulike hinder for passasje.

Ellers rundt i rommet er det muligheter for passasje av rullestol og snusirkler. I hele lokalet har myke materialer sin hensikt for å dempe støyet for de hørselshemmede. Et av de viktige kravene for å øke tilgjengeligheten for personer med hørselsskade er dempning av forstyrrende lyder i lokalet. (Asmervik, 2009, 54) Samtidig som de myke materialene skal dempe støy er det harde gulvet for en etterklang for de svaksynte. Det som SINTEF Byggforsk nevner i artikkelen universell utforming av arbeids-og publikumsbygninger, underpunktet lydegenskaper er det gulvbelegget viktig at gulvbelegget på kommunikasjonsveier og sosiale soner er hardt nok til at skritt høres og blindestokk gir gjenklang. (SINTEF Byggforsk, 220.320)

Korridoren:

Korridoren er beholdt ved sine bærekonstruksjoner, noe som kommer godt med ved passasje bredde. Den er godt opplyst og markert med gule striper på vegger med en spiss vinkel for de svaksynte. Som Sigmund Asmervik i boken Universell utforming nevner har farger og materialer en betydelig funksjon for de svaksynte. (Asmervik, 2009, 66)

Studentområde:

Studentområde er utstyrt med datasoner og et samlingsområde som har uttrekkbare stoler som kan gjør plass til rullestolbrukere. Rundt tribunen er det plass til rullestoler.

Baderommet: Baderommene er endret fra å være veldig rettet mot de hjelpetrengende til et baderom mer tilpasset alle. Ved enkle endringer som innsetting av hjelpeapparater og innsetting av en dypere tilpasset vask er alle baderommene etter brukbarhetskravet TEK 10. (SINTEF Byggforsk: 361.215)

10.4 Bærekraftighet

Bærekraftighet i tilknytning til interiør arkitektur handler mye om valg av materialer og produkter. Ved valg av produkter er det viktig å velge noe som ikke er masseprodusert. At produktene er kortseist og har lang holdbarhet er også meget viktig. I dette prosjektet har jeg ikke brukt like mye redesign av materialer og produkter som i tidligere oppgaver, men heller fokusert på holdbarhet. Ved tekstilene jeg har benyttet har jeg valgt leverandører og produsenter som lager stoff uten giftige avgasser og som er meget slitesterke. Uten estetisk endring har jeg brukt materialer tilpasset et bærekraftig forslag.

Gulvet som er den største sammenhengende flaten i mitt prosjekt er som tidligere nevnt fra leverandøren DLW. Med sitt fokus på bærekraftighet har de flere sertifiseringer innen området. (Vedlegg 2).

Systemhimlingen: Rockfons steinullprodukter inneholder opptil 84% resirkulerte materialer og fornybar stein. I dag blir 95% av produksjonsavfallet fra Rockfon enten resirkulert internt eller solgt til andre industrier som råmateriale for bruk i deres produksjonsprosess. I tillegg er to av tre rockfon-fabriker ISO 14001-sertifisert (Rockfon).

11.0 Konklusjon

Denne oppgaven har vært svært lærerik og spennende. Gjennom hele prosessen har jeg lært og oppdaget noe nytt som har dratt meg lengre inn i oppgaven. Ved å komme med et forslag så gjennomtenkt og tilrettelagt føler jeg selv at jeg har svart på problemstillingen. Ved utformingen rundt planløsningen har jeg skapt et skille som ikke er for avgrenset men åpner for invitasjon og tilhørighet. Trivselen og mestringsfølelsen blant de eldre samt de yngre vil bli en naturlig kobling. Matlaging og historier kan nå deles på tvers av generasjoner på lik linje som tv-spill og internettbruk. De eldre får nå ta del i den teknologiske fremgangen og de yngre har personer rundt seg med god livserfaring. Jeg mener at mitt forslag kan løse problemer rundt dette med ensomhet, tap av mestringsfølelse og rett og slett gi en bedret aldringsprosess

”Ung eller gammel – samarbeid og felleskap på tvers av generasjoner skaper merverdi for alle”. (Livsgledeforeldre)

Skulle jeg ha bearbeidet og dratt oppgaven videre eller utført den på en annen måte hadde jeg tatt for meg hele etasjen. Laget et forslag til de eldre som er spreke. Svakheter som skal nevnes er en ordentlig utførelse av baderommene, det vil si inklusive fliseplan, produktbestilling samt rombehandlingsskjema.

12.0 Litteraturliste

- Asmervik, Sigmund. 2009. Universell utforming- Byer, hus, parker og transport for alle. Trondheim. Tapir Akademisk Forlag.
- Bleiberg, Susanne & Arfin, Paul 2008. "Separating generations a bad idea: When young , old live together, it's better for society. *The Atlantic Philanthropies*. 15.Desember. Lesedato, 18.02.2016:<http://www.atlanticphilanthropies.org/news/separating-generations-bad-idea-when-young-old-live-together-its-better-society>
- Braungart, Michael & McDonough, William. 2009. Cradle to cradle. *Remaking the way we make things*. London. Vintage 2009.
- Carey, Reed 2015. "Dutch nursing home offers rent-free housing". PBS newshour.05.April. Lesedato: 17.02.2016: <http://www.pbs.org/newshour/rundown/dutch-retirement-home-offers-rent-free-housing-students-one-condition/> .
- Halvorsen, Bård 2011. "Forny byfergen?". Høyskolen i Østfold. 24.juni. Lesedato: 18.02.16:<http://www.hiof.no/aktuelt/nyheter/hogskoleavisa?displayitem=2790&module=news>
- Holtmark, Torgeir 2009. "Grønt". Store norske leksikon. 14.Februar. Lesedato:02.05.2016:<https://snl.no/gr%25C3%25B8nt>
- Klanderud, Alexander 2014. "Her får studentene bo gratis- hvis de henger med de eldre". Tv2. 24.April. Lesedato: 17.02.2016: <http://www.tv2.no/a/6797660>
- Kochera , Andrew, Audrey, Straight og Guterbock, Thomas. 2005. *A report to the Nation on Livable Communities: Creating Enviroments for successfull Aging*. 601 E street, NW, Washington DC. Aarp rapport. Lesedato 10.03.2016: http://assets.aarp.org/rgcenter/il/beyond_50_communities.pdf

Lerdahl, Erik. 2007. Slagkraft. Samspill i grupper. Gyledendal Forlag AS.

Livsglede for eldre. Vårt slagord. Lesedato: 10.03.2016:

<http://www.livsgledeforeldre.no/om-oss.html>

Munro, Peter 2015. "Old and young people living together under proposed homeshare trial".

The Sydney morning herald. 22.Mai. Lesedato: 28.04.2016:

<http://www.smh.com.au/nsw/old-and-young-people-living-together-under-proposed-homeshare-trial-20150521-gh72w9.html>

Norberg-Schulz, Christian. 1992. Mellom Jord og himmel, en bok om steder og hus. 2.utg.

Oslo. PAX Forslag A/S.

Rockfon. Rock-solid sustainability.

Lesedato: 08.04.2016: <http://rwiumbraco-rfn.inforce.dk/media/700289/sustainability%20brochure%20no%2001.2012.pdf>

(Sintef-byggforsk: 361.215)

(Sintef-Byggforsk, 220.320)

SSB, 2015. "Norsk mediebarometer 2015". SSB Rapport, 14.April.

Lesedato:05.05.2016 : <http://www.ssb.no/medie>

Støbakk, Torunn 2016. "Gunns mor (88) fikk servert dette av kommunen:- en skap at eldre

skal få sant skvip. Dagbladet. 2.mars. Lesedato: 20.04.16:

<http://www.dagbladet.no/2016/03/02/nyheter/innenriks/eldreomsorg/politikk/43368199/>

Thoresen, Kristin & Nicholaisen, Magnhild 2014 " Funksjonshemming og ensomhet i eldre

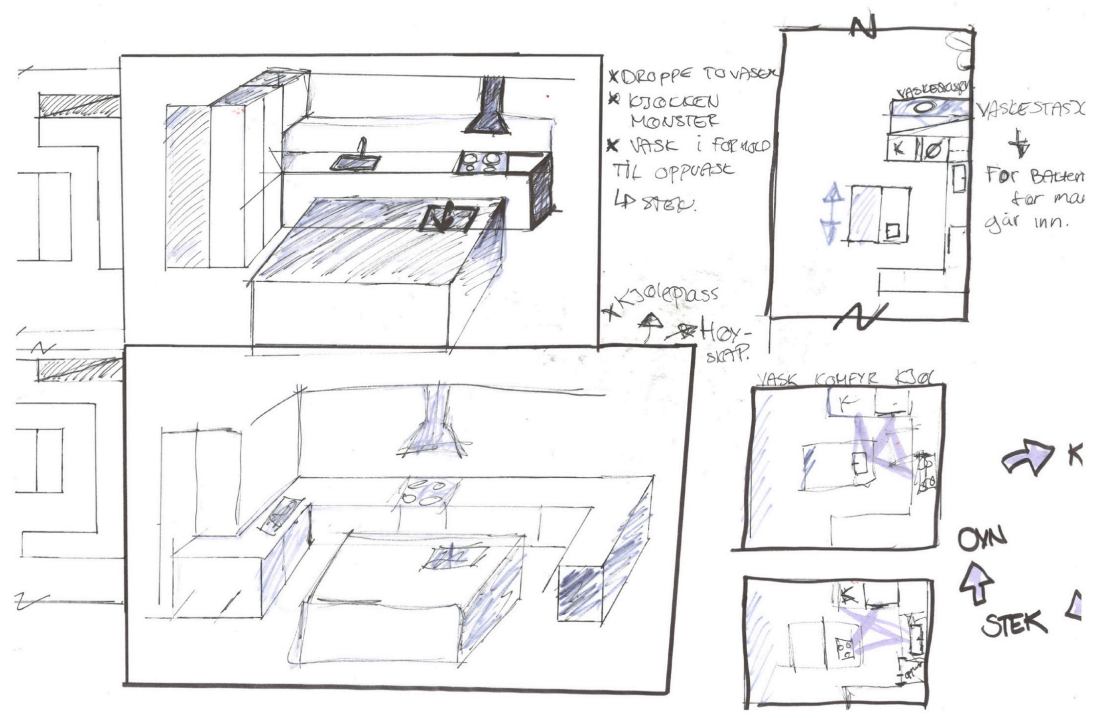
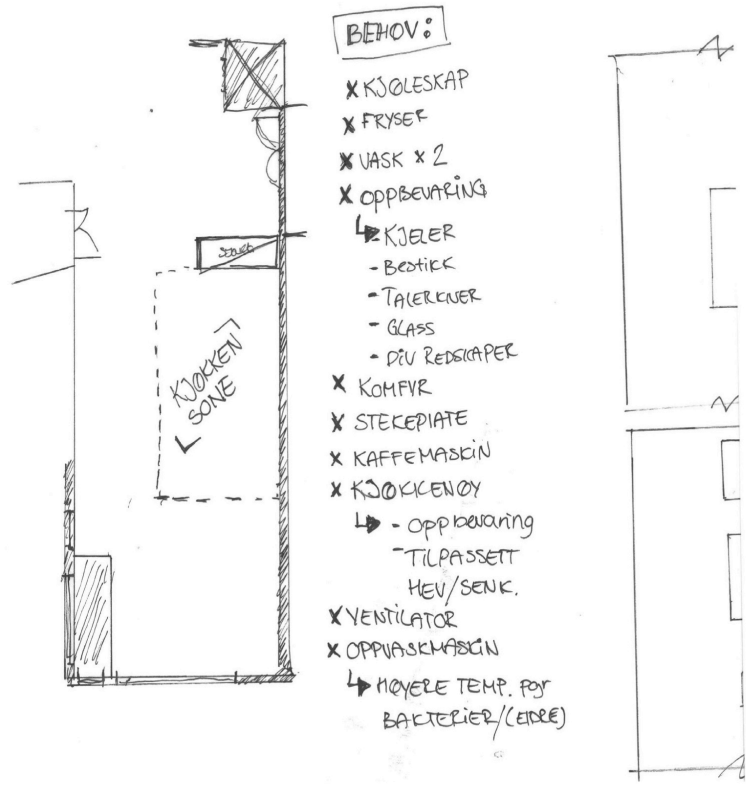
år". *Aldring og helse*. 15. Desember. Lesedato, 24.02.2016:

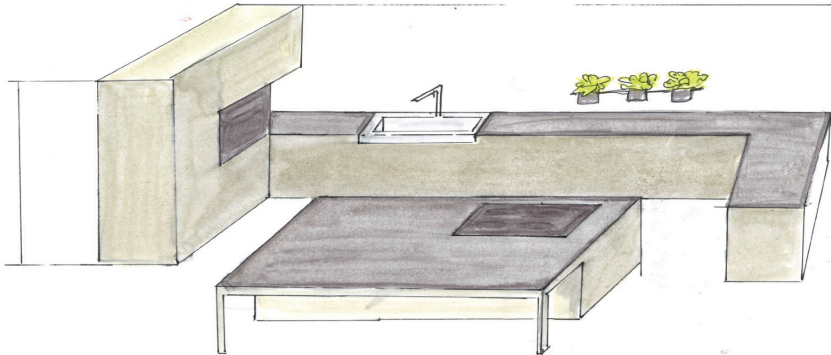
http://www.aldringoghelse.no/?PageID=621&ItemID=7132#_edn1

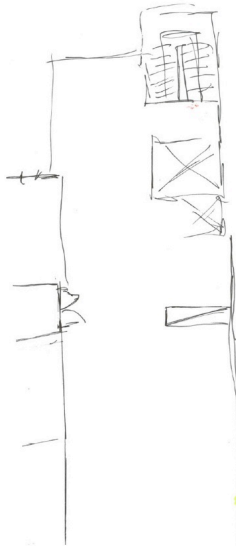
Figur 1, Bygget som det er i dag, med egen fargelegging.

Figur 2,3 Egene skisser under prosessen.

Veiledning 1 Skissesett

- for mange steggrupper?
- Veldig synbar
- + med tanke på sollys, vind
- + utvide ledebalken, stille fra koridoren
- inndek koridor på en annen måte

- + visnings, micro, vinnelose
- + Benytte spakt
- + print zone, benytte bare bøk?
- + mer spill i datasone
- for små
- Trans vinnang i passasord

- + Benytte spakt
- + Benytte bare bøk?
- + i datasone
- + for små
- + inndek i passasord

- + Benytte spakt
- + Benytte bare bøk?
- + i datasone
- + for små
- + inndek i passasord

- + Mer spill i plan
- + Benytte bare bøk?
- + for små
- + inndek i passasord

- + Mer spill i plan
- + Benytte bare bøk?
- + for små
- + inndek i passasord

Vedlegg 2 - DLW

DLW LINOLEUM

Produktbeskrivelse ifølge EN 548 / EN ISO 24011		Granette PUR 2,5 mm
Struktur	Gulvbelægningstype	EN 548 / EN ISO 24011 Linoleum med PUR Eco System overfladebeskyttelse
	Mønster	granuleret
	Totaltykkelse	EN 428 / EN ISO 24346 2,5 mm
	Bagside	Jute
	Klassificering	EN 685 / EN ISO 10874 Klasse 23 / 34 / 42
	Rullebrede	EN 426 / EN ISO 24341 200 cm
	Rullelængde	EN 426 / EN ISO 24341 20 - 31 m
	Totalvægt	EN 430 / EN ISO 23997 2900 g/m ²
Sikkerhed	Brandmæssigt egnet	EN 13501-1 C _{fl} - s1, Klæbet som beskrevet i certifikatet, se www.dlw.eu
	Skridsikkerhed	ASR A1.5 / BGR 181 R9
	Glathed	EN 13893 DS (> 0,30)
	REACH regulativet No. 1907/2006	Article 33 indeholder ingen stoffer nævnt på SVHC-listen
Ydeevne	Trinlyddæmpning	EN ISO 10140 4 dB
	Restindtryk	EN 433 / EN ISO 24343 ≤ 0,15 mm
	Farveægted	ISO 105-B02 ≥ Gruppe 6
	Belægningens vertikale modstand R _v	EN 1081 -
	Belægningens isolation til jord	VDE 0100 > 200 kOhm
	Statik elektrisk opladning	EN 1815 ca. 2,0 kV
	Varmegennemgangsmodstand	EN 12667 0,015 m ² K / W
	Varmeafledning	EN 12524 0,17 W / m K
	Modstandsevne mod kemikalier	EN 423 / EN ISO 26987 god modstand mod syrer og baser selv ved høje koncentrationer
	Kontorstoleegnet	EN 425 egnet (type W)
	Fleksibilitet	EN 435 / EN ISO 24344 Ø 40 mm
	Vandbåren - gulvvarme	egnet (maks. 29°C)
Antibakterielle aktivitet	JIS Z 2801 DLW Linoleum har en antibakteriel virkning	

CE	EN 14041: 2004 05 1658-DOP-101	Produceret af: DLW Flooring GmbH Ludwig-Kaufmann-Str. 13 D-27753 Delmenhorst
----	--------------------------------------	--

Gulvbelægningsprodukter fra DLW skal lægges i henhold til DLW Flooring lægningsvejledningen og gældende standarder. Et effektivt og regelmæssigt rengørings- og vedligeholdelsesprogram er afgørende for, at kunne bibeholde et flot udseende af gulvet. DLW Flooring gulvprodukter må kun anvendes som gulvbelægning. Bemærk: DLW Flooring forbeholder sig ret til, at foretage ændringer i produkt-specifikationer uden forudgående orientering. Se den seneste version af vores tekniske specifikationer på www.dlw.eu.

DA 08.07.2015

Vedlegg - Rapport

Se Vedlagt raport som pdf.